

STRATEGIA- JA VAIKUTTAVUUSHANKE: Vieraiden kielten ja kulttuurien koulutuksen ja tutkimuksen rakenteellinen kehittäminen ja profilointi

Loppuraportti

Pirkko Nuolijärvi ja työryhmä

25.3.2015

Suomen yliopistot ry
Finlands universitet rf

Johtoryhmän jäsenet

- Aalto yliopisto: vararehtori Martti Raevaara → vararehtori Eero Eloranta
- Helsingin yliopisto: vararehtori Anna Mauranen
- Itä-Suomen yliopisto: dekaani Markku Filppula
- Jyväskylän yliopisto: vararehtori Helena Rasku-Puttonen
- Lapin yliopisto: johtaja Ville Jakkula
- Lappeenrannan teknillinen yliopisto: johtaja Julia Vauterin Pyrhönen → johtaja Vuokko Paakkonen
- Maanpuolustuskorkeakoulu: vararehtori, eversti Jyrki Heinonen
- Oulun yliopisto: dekaani Paula Rossi
- Svenska handelshögskolan: professori, johtaja Veronica Liljander
- Taideyliopisto: vararehtori Paula Tuovinen
- Tampereen yliopisto: johtaja Katariina Mustakallio
- Turun yliopisto: vararehtori Riitta Pyykkö
- Vaasan yliopisto: varadekaani, professori Nina Pilke
- Åbo Akademi: professori Urpo Nikanne

- Puheenjohtaja: johtaja, professori Pirkko Nuolijärvi
- Akateeminen sihteeri: FT dos. Johanna Vaattovaara

Hankkeen rajaus

- Vieraiden kielten perustutkinto-opetus sekä tutkimusprofiilit ja tohtorikoulutus
- Rajauksen ulkopuolelle: kansalliskielet suomi ja ruotsi; suomi toisena tai vieraana kielenä; autoktoniset vähemmistökielet

Työryhmän ehdotukset

25.3.2015

Suomen yliopistot ry
Finlands universitet rf

4

Linjausten perusta

- Kansainvälisen toimintaympäristön muuttuminen
- Digitaalisen viestinnän runsastuminen kaikilla elämäntiloilla
- Laadukkaan kielenopetuksen ja opettajankoulutuksen valtakunnalliset tarpeet
- Peruskoulun ja lukion opetussuunnitelmien vaikutus alan valintaan
- Monipuolisen ja monialaisen opiskelu- ja tutkimusympäristön mahdollistaminen
- Erikoistuminen ja syvälinen perehtyminen omaan alaan.

Toimenpiteiden ideologia

Elvytys
Leikkaukset

Tutkintojen rakenteita ja opetuksen järjestämistä koskevat ehdotukset

25.3.2015

Suomen yliopistot ry
Finlands universitet rf

Ehdotus 1

Ylitetään oppiainerajoja kandidaattiopinnoissa.

- Määritellään valtakunnallisesti edellytettävät valmiudet ja arvioidaan opintoja koskevat vaatimukset.
- 25 op kaikkien kielten yhteisiä opintoja

Ehdotus 2

Rakennetaan modulaarisia tutkintoja.

- Työelämärelevantssi
- Moduulit (omasta tai toisesta yliopistosta)
- Yhteistyö myös täydennyskoulutuslaitosten ja kielikeskusten kanssa
- Uudenlaisiin aineyhdistelmiin kannustaminen; erilaiset opintopolut
- Opinto-ohjauksen tehostaminen

Ehdotus 3

Uudistetaan kielten opettajankoulutusta.

- Etsitään tapoja laaja-alaistaa aineyhdistelmiä (esim. kieli + historia, kieli + matematiikka); koulutusvastuun määrittelyssä yhteistyö OKM:n kanssa
- Opettajankoulutusta edelleen 7 yliopistossa
- Aineen- ja luokanopettajankoulutuksen tarjonta samalla kampuksella/paikkakunnalla

Ehdotus 4

Lisätään yliopistojen välistä opetusyhteistyötä ja työnjakoa = vähennetään päällekkäistä opetusta.

- Kontaktiopetusyhteistyö lähialueella
- Laajempi yhteistyön rakentaminen verkko-opetuksen kehittämisen kautta
- Opintopolut kandiopinnoista maisteriohjelmiin
- Yliopistojen väliset vastaavuussopimukset

Ehdotus 5

Tiivistetään ainelaitosten ja kielikeskusten yhteistyötä.

- Peruskielitaito-opetuksen päällekkäisyyksien kartoittaminen
- Yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen yliopistoittain

Kieli- ja yliopistokohtaiset ehdotukset

25.3.2015

Suomen yliopistot ry
Finlands universitet rf

13

Ehdotus 6: Saksa

Pienennetään sisäänottokiintiöitä ja vähennetään opetusta.

- HY: Pienennetään saksan kiintiötä
- ISY: Luovutaan saksan kielen ja kulttuurin syventävistä opinnoista; jää saksan kieli & kääntäminen
- TuY: Luovutaan saksan kielen syventävistä opinnoista
- VY: Arvioidaan saksan oppiaineen jatkuvuus (2016)

Ehdotus 7: Ranska

Pienennetään sisäänottokiintiöitä ja tehdään yhteistyötä yliopistojen kesken.

- HY: Pienennetään kiintiötä
- TaY: Luovutaan ranskan syventävistä opinnoista
- TuY, ÅA: Vahvistetaan kolmenvälistä yhteistyötä Nantesin kanssa (maisteriohjelman kautta)

Ehdotus 8

Yliopistot ja OKM sopivat, että saksan ja ranskan syventäviä opintoja ja jatko-opintoja tarjotaan muutaman vuoden päästä vain 3–4 yliopistossa – niissä, joissa tähän mennessä on ollut tarpeeksi opiskelijoita.

Ehdotus 9: Venäjä

Kehitetään venäjän opetusta ja keskitetään syventävät opinnot tulevaisuudessa vain muutamaamaan yliopistoon.

- HY: Russian Studies opintokokonaisuus; äidinkielisten linja
- JY: Ainekokonaisuus venäjä+ S2
- ÅA: Luovutaan venäjän syventävistä opinnoista ja tehdään yhteistyötä TuY:n kanssa.

Ehdotus 10: Espanja

Lisätään espanjan kiintiötä ja tehdään yhteistyötä.

- HY: Lisätään espanjan kiintiötä
- TaY: Aloitetaan espanjan kandidaattikoulutus (nyt: perusopinnot+aineopinnot)

Ehdotus 11: Italia ja latina

Italian ja latinan opetusta vähennetään kahdessa yliopistossa.

- JY: Luovutaan italian aineopinnoista, tarjotaan vain perusopinnot. Latinassa luovutaan syventävistä, tarjotaan aineop.
- TuY: Italiassa perus+aineopinnot, maisterivaihe Monikielisen käänösviestinnän maisteriohjelmassa tai HY:ssa

Ehdotus 12: Kiina

Lisätään kiinan kielen kiintiötä ja opetusta.

- HY: Lisätään kiintiötä.
- TuY: Perus- ja aineopinnot sekä syventävät; painotuksena liike-elämän tarpeet. Tarjotaan yhteistyössä kauppakorkeakoulun kanssa

Ehdotus 13: Viro

Viron kielen opetus keskitetään Helsingin yliopistoon.

- TaY: Luovutaan viron kielen ja kulttuurin perus- ja aineopinnoista.

Ehdotus 14: Käännöstieteet

Käännöstieteessä tehdään yhä enemmän yhteistyötä kieliaineiden ja muiden alojen oppiaineiden kanssa.

Ehdotus 15: Tulkkauskooulutus

Selvitetään, miten tulkkauskooulutus järjestetään niin, että se vastaa yhteiskunnan tarpeisiin.

- HY: viron kielen asioimistulkkauskooulutus yhteistyössä Tarton yliopiston kanssa; oikeustulkkauksen erikoistumiskoulutus
- TaY: kehitteillä asioimistulkkauksen opintojen tarjonta.

Ehdotus 16:

Aasian ja Afrikan kielet

Vahvistetaan ja lisätään Aasian ja Afrikan kielten opetusta (esim. somali, kurdi, vietnam).

- Keskitetään opetus Helsingin yliopistoon, jolla on parhaat mahdollisuudet tarjota näiden kielten opetusta monipuolisessa ja monialaisessa opetus- ja tutkimusympäristössä.

Tutkimusta ja jatkokoulutusta koskevat ehdotukset

25.3.2015

Suomen yliopistot ry
Finlands universitet rf

25

Ehdotus 17

Kytetään jatkokoulutus entistä vahvemmin yliopiston strategiaan ja profiloidaan tutkimusta työelämän ja yhteiskunnan kannalta relevanttiin suuntaan.

- Tarkastellaan kieliaineiden tutkimuksen ja jatkokoulutuksen profilointia erityisesti työelämän tarpeiden kannalta ja lisätään yliopistojen ja muun työelämän yhteyksiä.
- Suunnataan strategista rahoitusta erityisesti uusiin ja innovatiivisiin avauksiin.

Ehdotus 18

**Vahvistetaan monitieteistä tohtori-
koulutusta ja kielten yhteisiä jatko-
opintoja.**

Ehdotus 19

Keskitetään jatkokoulutusväyliä ja tehdään yhteistyötä yli Suomen rajojen myös jatkokoulutuksessa.

- Ne yliopistot, jotka keskittyvät aineenopettajakoulutukseen, tarjoavat tohtoriopintoja vain rajoitetusti.
- Jatketaan valtakunnallista yhteistyötä ja lisätään kansainvälistä yhteistyötä tohtori-koulutuksessa ja tutkimusprojekteissa.

Ehdotus 20

Lisätään tutkimusyhteistyötä ja tutkijoiden liikkuvuutta Suomen sisällä ja ulkomaisten yliopistojen kanssa.

- Lisätään monialaisia tutkimushankkeita.
- Lisätään yhteisiä tutkimushankkeita ulkomaisten yliopistojen kanssa.
- Suositaan rahoitusta jaettaessa yliopistojen yhteisiä kansainvälisiä tutkimusohjelmia ja tutkimushankkeita.

Mitä ehdotukset merkitsevät?

- Kielten tutkinto-opetuksessa, jatkokoulutuksessa ja tutkimuksessa on kolme keskeistä yliopistoa:
HY sekä TuY ja TaY.
- Vähemmän tarjontaa: JY, ISY
- Vähän tarjontaa: OY, VY, ÅA

Miten tästä eteenpäin?

- Ripeitä ratkaisuja
- Joustavia opintopolkuja ja modulaarisia tutkintoja
- Todellista yhteistyötä
- Syventävien opintojen ja jatkokoulutuksen keskittymistä monialaisiin ympäristöihin
- Tutkimuksen vahvempaa profilointia